

Коваленко Г. С.,
старший викладач кафедри англійської мови
з методикою викладання
Криворізького державного педагогічного університету

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛЯ КОЛЬОРУ В ХУДОЖНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ОСКАРА УАЙЛЬДА

Анотація. У статті на прикладі аналізу роману «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда визначено та схарактеризовано структуру і семантику поля кольору в художній картині світу автора. Установлено, що лексико-семантичне поле кольору займає одне з головних місць у словнику письменника та складається з дев'яти мікрополів (*red, yellow, blue, violet, green, brown, white, black, grey*), що відповідає мовній картині світу. Автор, використовуючи мовні значення та відношення слів із кольоровою семантикою, пересмилює їх (згідно з культурно-історичним та індивідуально-авторським сприйняттям кольору), а також створює власну художню картину світу.

Ключові слова: поле кольору, кольоропозначення, мовна картина світу, художня картина світу, Оскар Уайльд, роман «Портрет Доріана Грея».

Постановка проблеми. Кольоропозначальна лексика завжди викликала цікавість науковців різних царин: лінгвістики, літературознавства, психології, філософії, естетики, соціолінгвістики, лінгвокультурології, етнопсихології та ін. О.П. Василевич указує на те, що «кольоровий простір», «кольоровий континуум», «кольоровий спектр» – це те «різноманіття кольорів, яке сприймається нашою зоровою системою» (людське око може сприймати понад 2 млн. відтінків) [1, с. 4]. «Сприйняття людиною кольорового простору побудовано так, що безперервний континуум кольору поділяється на категорії, які поєднують велику кількість близьких кольорових відтінків, кожній такій категорії відповідає одне або більше слів, кольоронайменувань», – продовжує вчений [1, с. 4]. Незважаючи на те, що кольорові слова в різних мовах з'являлися поступово, в різні історичні періоди, розвиток національних систем кольоропозначень має низку універсальних рис. Б. Берлін і П. Кей довели, що спочатку з'явилися два слова: перше для позначення темних відтінків («чорний»), друге – світлих («білий»), пізніше до них приєднується слово «червоний» [2]. Із розвитком мов з'являються слова, які позначають широкий кольоровий спектр: синій, зелений, коричневий, оранжевий, фіолетовий, сірий. Отже, в кожній мові є певний набір системно організованих лексичних одиниць зі значенням кольору, які презентують національну мовну картину світу.

Слова з кольоровою семантикою, з одного боку, як системно організовані, а з іншого – як одиниці, що презентують національно-культурні, етнокультурні та соціально-історичні особливості, характерні для сукупності носіїв певної мови, завжди привертати увагу дослідників.

Незважаючи на давню традицію вивчення процесів відбиття кольорових відчуттів у мові, що бере свій початок у давньогрецькій філософії, інтерес дослідників до цього універсального (тобто притаманного всім природним мовам) лексико-семантичного поля не згасає з часом. Кожного року з цієї проблеми з'являється чимало публікацій, у яких уточнюється семантика конкретних кольоропозначень у різних мовах, етимологія та розвиток значення, аналізуються можливості засо-

бу художнього мовлення, вивчаються символічні значення, а також розробляються прикладні питання використання кольору в теорії та практиці перекладу, реклами, іміджмейкерстві, візажистиці, психодіагностиці та ін.

У сучасних лінгвістичних дослідженнях (Ю.Д. Апресян, Ю.М. Караулов, Г.В. Колшанський, М.П. Кочерган, В.Г. Кульпіна, Р.І. Павлієніс, Ю.С. Степанов, Ч. Філлмор та ін.) утвердилася думка про те, що колір є частиною загальної картини світу, а кольоропозначення – «кольорові образи, що вербалізуються засобами мови» [3] – частиною мовної картини світу.

Одним із питань, які розв'язуються з точки зору вивчення мовної картини світу, є опис художніх картин письменників, у яких відбивається мовна та художня особистість автора, його індивідуально-авторське світобачення. Безумовно, кожний фрагмент складної художньої картини світу певного автора може бути дослідженим з опорою на мовні засоби його вираження. На нашу думку, саме кольорова лексика найяскравіше презентує індивідуально-авторські особливості художньої картини світу, тому її вивчення завжди є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розроблення проблеми кольору в мові та мовленні зробили Н.Б. Бахліна, Б. Берлін, О.П. Василевич, А. Вежицька, Л.В. Зубова, П. Кей, В.Г. Кульпіна, В.А. Москович, Р.Г. Почхуа, Е. Рош, С.Г. Тер-Мінасова, Р.М. Фрумкіна та ін. Так, Р. Адамсон, Б. Берлін і П. Кей, А. Вежицька вивчали основні кольори в аспекті універсальності та видозмінень; Ю.Д. Апресян, А.О. Брагіна, В.А. Москович, Ж.П. Соколовська визначили семантичну структуру кольоропозначень; О.П. Василевич, Л.В. Лаєнко, Р.М. Фрумкіна проводили психолінгвістичні, соціолінгвістичні та соціологічні дослідження кольорової лексики. Низку робіт присвячено порівняльно-історичному (Н.Б. Бахліна, Л.Н. Грановська, А.Є. Іншаков, В.Г. Кульпіна, М.В. Піменова та ін.) та порівняльному аналізу кольорової лексики в різних мовах (В.Г. Гак, І.В. Гепцлем, Ю.В. Гуз, А.Є. Івахницька, І.В. Макєєнко, Ф.М. Новіков, М.Є. Прохорова, О.О. Танигіна, Е.Р. Хейдер, Є.О. Шабашєєва та ін.).

У великій кількості робіт (Л.В. Зубова, О.Б. Канєвська, В.В. Лопатін, Р.Г. Почхуа, С. Скард, С.М. Соловійов, А.М. Тимофєєва, І.І. Чумак-Жунь та ін.) висвітлено питання щодо особливостей уживання кольоропозначень окремими майстрами художнього слова. Головними цілями таких наукових розвідок є визначення специфічних рис кольорової палітри автора, виявлення кольорів-фаворитів, аналіз семантичних і символічних значень, індивідуально-авторських конотацій, стилістичних функцій тощо.

Незважаючи на чисельність робіт щодо кольору в художніх картинах світу різних письменників (представників різних часів, культурно-історичних періодів і країн), завжди залишається місце для нових досліджень. Аналіз універсальних і наці-

ональних властивостей кольорової лексики в художній картині світу видатного англійського письменника Оскара Уайльда становить науковий інтерес

Отже, тема дослідження є актуальною та новою, тому що порушує питання опису одного фрагмента художньої картини світу О. Уайльда, зокрема сприйняття кольору письменником і його відбиття в художніх творах.

Мета статті – на прикладі аналізу роману «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда визначити та схарактеризувати структуру та семантику поля кольору в художній картині світу письменника.

Виклад основного матеріалу. За допомогою методу суцільної вибірки з тексту роману «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда [4] нами було вилучено кольоропозначення, що склали індивідуально-авторське лексико-семантичне поле кольору, яке вміщує 9 мікрополів із такими домінантами, як *red, yellow, blue, violet, green, brown, black, white, grey* (червоний, жовтий, синій, фіолетовий, зелений, коричневий, чорний, білий, сірий).

Мікрополе червоного кольору, яке є найбільшим у романі, вміщує 27 випадків уживання лексем: *red, flame-red, rose-red, ruby, purple, rose, rose-white, scarlet, fiery scarlet, pink, rose-pink, pink-flowering*.

В англійській мові слово *red* (червоний) має значення «having any numerous bright or strong colours reminiscent of the colour of blood or cherries or tomatoes; characterized by violence or bloodshed» [5, с. 1026]. Отже, червоний – це колір крові, вогню, зорі, сонця. Тому це слово в контекстах може розвивати переносні та символічні значення, мати експресивно-емоційну забарвленість.

О. Уайльд уживає червоний колір для опису одягу, матерії, предметів побуту та навколишнього середовища, наприклад: *Here, in gold-embroidered red doublet, jeweled sure coat, and gilt-edged ruff and wristbands, stood Sir Anthony Sherard, with his silver-and-black armour piled at his feet* [4].

Червоний використовується для опису кольору обличчя, губ, шкі, позначає зрілість, здоров'я персонажу. У контекстах: *I know she goes in for giving a rapid précis of all her guests. I remember her bringing me up to a truculent and red-faced old gentleman covered all over with orders and ribbons, and hissing into my ear, in a tragic whisper which must have been perfectly audible to everybody in the room, the most astounding details. I simply fled; ... blue eyes, and rose-red lips...; ... and her full red lips were smiling at something that Dorian had whispered to her... [4].*

У кінці роману червоний, набуваючи значення «кривавий», стає символом зла, біди, лиха: *Had it not been for the red jagged tear in the neck and the clotted black pool that was slowly widening on the table, one would have said that the man was simply asleep; What was that loathsome red dew that gleamed, wet and glistening, on one of the hands, as though the canvas had sweated blood? [4].*

У мікрополе червоного кольору входить синонімічний ряд рожевого кольору: *rose, scarlet, pink, fiery scarlet*. За допомогою рожевого кольору в романі передається схвильований та емоційний стан персонажів: *The horrible night that he had passed had left phantoms behind it. Suddenly there had fallen upon his brain that tinge scarlet speck that makes men mad [4].*

Рожевий досить часто вживається для опису зовнішності персонажів (обличчя, щоки, губи): *Perhaps, some day, the cruel look would have passed away from the scarlet sensitive mouth, and he might show to the world Basil Hallward's masterpiece;*

Yes, he was certainly wonderfully handsome, with his finely curved scarlet lips [4].

Рожевий колір використовується і для опису інтер'єру та одягу (предметів побуту, тканини тощо): *... crouching upon scarlet mats...; Never trust a woman who wears mauve, whatever her age may be, or a woman over thirty-five who is fond of pink ribbons [4].*

За допомогою лексем мікрополя червоного кольору письменник зображує картини природи (рослини, дерева, квіти тощо): *... there came through the open door the heavy scent of the lilac, or the more delicate perfume of the pink-flowering thorn; In a month there will be purple stars on the clematis, and year after year the green night of its leaves will hold its purple stars... [4].*

Жовтий колір реалізується в романі такими лексемами, як *yellow, wine-yellow, gold, golden, pale-yellow, gold-beaded, fiery-coloured, honey-coloured, straw-coloured* (жовтий, золотий, гарячий, вогняний). Близьким до цього ряду є кольоропозначення *orange* (оранжевий).

Порівнюємо значення: *yellow* – «similar to the colour of an egg yolk; changed to a yellowish colour by age» [5, с. 1533]; *gold* – «having the deep slightly brownish colour of gold; very favorable or advantageous» [5, с. 564].

Відомо, що прикметник *yellow* в англійській художній літературі XVIII–XIX ст. використовувався досить рідко, часто позначав погійбичний світ, світ нечистої сили. Проте в деяких контекстах мав символічне значення любові, тепла, затишку.

О. Уайльд найчастіше використовує жовтий колір для опису зовнішності персонажів: *He turned and hurried out, just conscious that the dead man had been thrust back into the chair and that Campbell was gazing into a glistening yellow face. As he was going downstairs, he heard the key being turned in the lock; ... – and making him think of those pallid, jade-faced painters of Tokyo...; Delicate lace ruffles fell over the lean yellow hands that ere so over laden with rings... [4].* А також у символічних значеннях як символ старості тривоги, самотності: *You must have some secret. I am only ten years older than you are, and I am wrinkled, and worn, and yellow [4];* як символ хворобливості, несвіжості, безжиттєвості, для передання важкого душевного стану: *As he turned over the pages, his eye fell on the poem about the hand of Lacenaire, the cold yellow hand “du supplice encore mal lavée”, with its downy red hairs and its “doints de faune” [4].*

Досить часто вживається кольоропозначення *gold*. Блиск цього кольору є статичною ознакою, тому він символізує життєву силу, довечність.

У романі золотий позначає «ідеальний, близький за кольором до блиску золота»: *His little dinners, in the settling of which Lord Henry always assisted him, were noted as much for the careful selection and placing of those invited, as for the exquisite taste shown in the decoration of the table, with its subtle symphonic arrangements of exotic flowers, and embroidered cloths, and antique plate of gold and silver; “– My dear Basil, how do I know?” murmured Dorian Gray, sipping some pale-yellow wine from a delicate, gold-beaded bubble of Venetian glass and looking dreadfully bored [4]; «найкращий»: Don't squander the gold of your days, listening to the tedious, trying to improve the hopeless failure, or giving away your life to the ignorant, the common, and the vulgar. These are the sickly aims, the false ideals, of our age... [4]; символ влади і життєвої сили: *I love Sibyl Vane. I want to place her on a pedestal of gold and to see the world worship the woman who is mine [4].**

Також письменник за допомогою цього кольору змальовує сонячне світло: *The sunset had smitten into scarlet gold the upper windows of the houses opposite. The panes glowed like plates of heated metal* [4]; зовнішність героїв: *How proud and handsome he was, with his golden curls and insolent pose!; After some time she became silent. Suddenly she caught a glimpse of golden hair and laughing lips, and in an open carriage with two ladies Dorian Gray drove past; ... starred with myriads of golden eyes...* [4].

Отже, жовтий колір, особливо у варіанті *gold* (золотий), у романі виражає позитивну оцінку, має емоційне забарвлення.

Частотним є вживання синього кольору – *blue*: «having a colour similar to that of clear unclouded sky; belonging to or characteristic of the nobility or aristocracy» [5, с. 133]. Ця гама в тексті роману реалізується за допомогою таких лексем: *blue, turquoise, sapphire* (синій, бірюзовий, сапфіровий).

Досить часто за до допомогою синього кольору О. Уайльд характеризує психічний або фізичний стан персонажа: *The sodden eyes had kept something of the loveliness of their blue, the noble curves had not yet completely passed away from chiseled nostrils and from plastic throat...* [4]. А також підкреслює його хворобливість (психічну або фізичну): *There would be the wrinkled throat, the cold, blue-veined hands, the twisted body, that he remembered in the grandfather who had been so stern to him in his boyhood* [4].

Синій колір застосовується в картинах природи – неба, повітря, хмар тощо: *“How horribly unjust of you!” cried Lord Henry, tilting his hat back and looking up at the little clouds that, like raveled skeins of glossy white silk, were drifting across the hallowed turquoise of the summer sky* [4].

Часто семантичне значення слова *blue* нарощується додатковими значеннями «чистий», «свіжий», «спокійний»: *There as a rustle of chirruping sparrows in the green lacquer leaves of the ivy, and the blue cloud-shadows chased themselves across the grass like swallows. How pleasant it as in the garden!; ... spring-time for me, I think, a very dance of blossoms in blue skies...* [4].

У романі синій колір символізує духовний початок у його максимальному прояві: *He had chasubles, also, of amber-coloured silk, and blue silk and gold brocade, and yellow silk damask and cloth of gold, figured with representations of the Passion and Crucifixion of Christ, and embroidered with lions and peacocks and other emblems...* [4].

Синій колір у контекстах, де змальовано образи персонажів, символізує чистоту, безвинність: *Yet it was watching him, with its beautiful marred face and its cruel smile. Its bright hair gleamed in the early sunlight. Its blue eyes met his own...; Yes, he was certainly wonderfully handsome, with his finely curved scarlet lips, his frank blue eyes, his crisp gold hair* [4].

У романі синій колір, під впливом прадавнього зв'язку зі словом «чорний», набуває значення «зло», «насильство», «гнів»: *He had never seen him like this before. The lad was actually palling with rage. His hands were clenched, and the pupils of his eyes were like disks of blue fire. He was trembling all over...* [4].

Отже, О. Уайльд використовує синій колір у різних значеннях. У тексті його роману це кольоропозначення набуває додаткових семантичних значень.

Мікрополе зеленого кольору вміщує такі лексичні одиниці, як *green, olive, olive-colored, olive-stained, jade-faced*. Зелений, за словниковою дефініцією, позначає: «native and easily deceived or tricked; looking pale and unhealthy» [5, с. 575]. Тому письменник використовує зелений колір у пейзажних замальовках, описуючи листя дерев, рослин, траву: *There was a rustle of chir-*

ruping sparrows in green lacquer leaves of the ivy, and the blue cloud-shadows chased themselves across the grass like swallows...; Two green-and-white butterflies fluttered past them, and in the pear-tree at the end of the garden a thrush began to sing [4].

Також зелений колір у тексті роману символізує старовину, позитивно оцінює її: *Old brocades, green bronzes, lacquer-work, carved ivories, exquisite surroundings, luxury, pomp—there is much to be got from all these...* [4].

Іноді за допомогою відтінків зеленого кольору автор змальовує зовнішність персонажів: *His romantic olive-colored face and worn expression interested him* [4].

Лексеми *violet, lilac, lilac-blossoms, lilac-blossoms* (*violet* – «of colour midway between red and blue» [5, с. 1464]), які входять до мікрополя фіолетового кольору, описують картини природи (квіти, рослини) та предмети навколишнього світу. Наприклад: *The wind shook some blossoms from the trees, and the heavy lilac-blossoms, with their clustering stars, moved to and fro in the languid air; Lord Henry went out to the garden, and found Dorian Gray burying his face in the great cool lilac-blossoms, feverishly drinking in their perfume as if it had been wine* [4].

Мікрополе коричневого кольору представлено лексемою *brown*, яка в словнику визначається так: «of a colour similar to that of wood or earth» [5, с. 154], його відтінками: *dark-brown, agate*.

Письменник за допомогою цього кольору зображає зовнішність персонажів (колір волосся, бороди, очей, обличчя): *Lord Henry stroked his pointed brown beard and tapped the toe of his patent-leather boot with a tasseled ebony cane; Harry, imagine a girl, hardly seventeen years of age, with a little, flowerlike face, a small Greek head with plaited coils of dark-brown hair, eyes that were violet wells of passion; He was conscious – and the thought brought a gleam of pleasure into his brown agate eyes – that it was through certain words of his...* [4].

Коричневий колір також використовується в описах одягу, предметів інтер'єру: *She wore a moss-coloured velvet jerkin with cinnamon sleeves, slim, brown, cross-gartered hose, ...* [4].

Таким чином, за допомогою хроматичних кольорів (*red, yellow, blue, violet, green, brown*) та відтінків письменник створює яскраві образи природи, портретні характеристики персонажів.

Частотними в тексті роману є лексеми, що позначають ахроматичні кольори: *black, white, grey* (чорний, білий, сірий).

Так, досить часто письменник уживає лексеми, що входять до мікрополя чорного кольору: *black, coal-black, dark, dull-eyed* (чорний, смоляний, темний).

Визначимо значення слова *black* за словником: «being of the achromatic colour of maximum darkness; marked by anger or resentment or hostility; deserving or bringing disgrace or shame» [5, с. 126]. О. Уайльд уживає слово *black* як у прямому, так і переносному значеннях.

За допомогою чорного кольору письменник малює портрети персонажів, описуючи волосся, брови, очі: *... strong face and your coal-black hair, and this young Adonis...; ... looking very stern and rather pale, his pallor being intensified by his coal-black hair and dark eyebrows...* [4], а також одяг, тканини, з яких їх пошито: *... it stood in a room hung with rows of the queen's devices in cut black velvet upon cloth of silver...* [4].

О. Уайльд використовує чорний колір у символічних значеннях: «ревнощі»: *He lashed her across the neck with his black hands* [4]; «старість»: *The way seemed interminable, and the streets like the black web of some sprawling spider* [4]; «жалоба»:

Catherine de Medicis had a mourning-bed for her of black velvet powdered with crescents and suns [4].

У тексті роману чорний колір набуває додаткових семантичних значень: «офіційність»: *After a few moments, in her black silk dress, with old-fashioned thread mittens on her wrinkled hands, Mrs. Leaf bustled into the library...* [4]; «таємничість», «загадковість»: *... the beautiful heiress being carried off by a robber on a black horse; Over the low roofs and jagged chimney-stacks of the houses rose the black masts of ships; In black fantastic shapes, dumb shadows crawl into the corners of the room...; ... a labyrinth of grimy streets and black grassless squares...; ... a black wind blowing the masts down...* [4].

Отже, чорний колір у романі реалізується як у прямому, так і в переносних і символічних значеннях (залежно від авторської інтенції), виражає позитивну або негативну оцінку явища, персонажа, психічного стану.

Поширеним у романі є вживання білого кольору. Мікрополе білого в художній картині світу О. Уайльда складається із таких лексем, як *white, lily-white, jasmine, white-feathered, cream-coloured* (білий, лілейно-білий, жасминовий, білий як перо, кремовий).

В англійській мові *white* означає: «being of the achromatic colour of maximum lightness; of a colour like that of snow or milk; free from moral blemish or impurity» [5, с. 1503].

О. Уайльд уживає білий колір в описах персонажів (відповідно до традиційної символіки), де цей колір позначає чистоту, юність, безвинність: *Her white hands were moving daintily among the cups...; His cool, white, flowerlike hands, even, had a curious charm...* [4].

Використовуючи білий колір у портретах героїв, письменник підкреслює здоров'я, красу та силу: *She laughed again. Her teeth showed like white seeds in a scarlet fruit; As I rode past the farm this morning, I saw her white face at the window, like a spray of jasmine...; He would place his white hands beside the coarse bloated hands of the picture, and smile. He mocked the misshapen body and the failing limbs; Gradually white fingers creep through the curtains, and they appear to tremble...* [4].

Білий колір зустрічається і в описах одягу персонажів: *With an evening coat and a white tie, as you told me once, anybody, even a stock-broker, can gain a reputation for being civilized* [4], і в пейзажних замальовках: *The sunlight slipped over the polished leaves. In the grass, white daisies were tremulous* [4].

У художній картині світу О. Уайльда є місце й для сірого кольору (*grey*), який найчастіше вживається автором у переносних і символічних значеннях. *Grey* означає «an achromatic colour of any lightness between the extremes of black and white; showing characteristics of age, especially having grey or white hair» [5, с. 576].

Лексеми мікрополя сірого кольору (*grey, grey-flannel*) виконують у романі різноманітні стилістичні функції, об'єднані загальним семантичним значенням «одноманітність», «безбарвність».

Сірий колір уживається письменником для того, щоб підкреслити сірий уклад життя персонажів, позбавлених індивідуальності: *I felt that this grey monstrous London of ours, with its myriads of people, its sordid sinners, and its splendid sins, as you once phrased it, must have something in store for me...; ... a man passed him in the mist, walking very fast and with the collar of his grey Ulster turned up. He had a bag in his hand. Dorian recognized him. It was Basil Hallward* [4].

На такий стан життя персонажів впливає і загальний стан навколишнього середовища, природи, де переважає похмурий сірий колір, царюють безнадійність і зневіра: *The side windows of the hansom were clogged with a grey-flannel mist...* [4].

Отже, за допомогою сірого кольору, який має в романі негативну оцінку, письменник змальовує картини безнадійності, похмурості, одноманітності, що позбавлені радості, яскравості, індивідуальності.

О. Уайльд досить часто використовує низку кольоропозначень в одному контексті, що дозволяє яскраво змалювати картини природи, зовнішність персонажів, виділити характерні риси, детально описати інтер'єр домівок, побутові речі тощо. Наприклад: *There was a rustle of chirruping sparrows in the green lacquer leaves of the ivy, and the blue cloud-shadows chased themselves across the grass like swallows; Lord Henry smiled, and leaning down, plucked a pink-petalled daisy from the grass and examined it. "I am quite sure Is hall understand it", he replied, gazing intently at the little golden, white-feathered disk, "and as for believing things, I can believe anything, provided that it is quite incredible"; ... the pistachio-coloured period, rose-pink and wine-yellow topazes, carbuncles of fiery scarlet with tremulous, four-rayed stars, flame-red cinnamon-stones, orange and violet spinels, and amethysts with their alternate layers of ruby and sapphire* [4]. Отже, кольоровий опис («кольорове письмо») – це характерний прийом художнього мовлення, який відбиває індивідуально-авторське світобачення письменника.

Проведений нами аналіз засвідчив, що в тексті роману «Портрет Доріана Грея» зустрічаються різноманітні структурні типи кольоропозначальної лексики. Найбільше письменник уживає структурний тип Adjective – 56 випадків. Наприклад: *Her white feet trod the huge press at which wise Omar sits, till the seething grape-juice rose round her bare limbs in waves of purple bubbles, or crawled in red foam over the vat's black dripping, sloping sides* [4]: ADJ White, ADJ Purple, ADJ Red, ADJ Black.

Структура N+PII=ADJ зустрічається 9 разів, наприклад: *From the corner of the divan of Persian saddle-bags on which he was lying, smoking, as was his custom, innumerable cigarettes, Lord Henry Wotton could just catch the gleam of the honey-sweet and honey-coloured blossoms of a laburnum...* [4]: N+PII=ADJ Yellow; *It was, in its way, a very charming room, with its high paneled wainscoting of olive-stained oak, its cream-coloured frieze and ceiling of raised plaster-work, and its brick dust felt carpet strewn with silk, long-fringed Persian rugs* [4]: N+PII=ADJ Green; N+PII=ADJ White.

Структура N+ADJ=ADJ – 6 разів, наприклад: *You, Mr. Gray, you yourself, with your rose-red youth your rose-white boyhood, you have had passions that have made you afraid, thoughts that have filled you with terror; day-dreams and sleeping dreams whose mere memory might stain your cheek with shame...* [4]: N+ADJ=ADJ Red; *You will become sallow, and hollow-cheeked, and dull-eyed* [4]: N+ADJ=ADJ Black.

Структура ADJ+ADJ=ADJ – 3 рази, наприклад: *The studio as filled with the rich odour of roses, and when the light summer wind stirred amidst the trees of the garden, there came through the open door the heavy scent of the lilac, or the more delicate perfume of the pink-flowering thorn* [4]: ADJ+ADJ=ADJ Red.

Структура ADJ+PII=ADJ – 3 рази, наприклад: *Life suddenly became fiery-coloured to him* [4]: ADJ+PII=ADJ Yellow; *"I am quite sure I shall understand it", he replied, gazing intently at the little golden, white-feathered disk...* [4]: ADJ+PII=ADJ White.

Висновки. Лінгвістичний аналіз роману «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда показав, що лексико-семантичне поле кольору займає одне з головних місць у словнику письменника та складається з дев'яти мікрополів (*red, yellow, blue, violet,*

green, brown, white, black, grey), що відповідає мовній картині світу. Автор, використовуючи мовні значення та відношення слів із кольоровою семантикою, переосмислює їх (згідно з культурно-історичним та індивідуально-авторським сприйняттям кольору), створює власну художню картину світу.

Частотний аналіз кольоропозначень у художньому мовленні О. Уайльда засвідчив, що до високочастотної зони вживання (абсолютна частотність – 10 і більше) входять лексеми *red, white, black, blue, green, yellow, scarlet*; структурний тип Adjective; середньочастотної (абсолютна частотність – 9–5) – *pink, brown, grey, gold*, структурні типи: N+PII=ADJ, N+ADJ=ADJ; низькочастотної (абсолютна частотність – 3 і менше) – *jade, lilac, violet*; структурні типи: ADJ+ADJ=ADJ, ADJ+PII=ADJ.

Проведене дослідження довело, що художня картина світу Оскара Уайльда насичена кольором. «Кольорове письмо» – характерний для письменника прийом, за допомогою якого автор не тільки будує художній простір (яскравий костюмований світ), малює портрети персонажів, але й відбиває внутрішній світ, виражає власний, індивідуально-авторський погляд.

Перспективним напрямом подальшого дослідження, на нашу думку, є комплексний аналіз художньої картини світу Оскара Уайльда.

Література:

1. Василевич А.П., Кузнецова С.Н., Мищенко С.С. Цвет и названия цвета в русском языке / Под общ. ред. А.П. Василевича. Изд. 2-е. Москва: Издательство ЛКИ, 2008. 216 с.
2. Berlin B., Kay P. Basic color terms: their universality and evolution. Berkeley and Los Angeles: The University of California Press, 1969. Pp. xi + 178. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-linguistics/article>
3. Тимофеева А.М. Сопоставительное исследование лингвоцветовых картин мира: На материале идиолектов Н. Заболоцкого и Р. Фроста: дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.20 – Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание. Тюмень, 2003. 244 с.
4. Wilde O. The picture of Dorian Gray. URL: http://www.planetpublish.com/wp-content/uploads/2011/11/The_Picture_of_Dorian_Gray_T.pdf. Planet PDF Newsletter.

5. Учебный словарь современного английского языка. Москва: Издательство АСТ, 2001. 1568 с.

Коваленко А. С. Структурно-семантические особенности поля цвета в художественной картине мира Оскара Уайльда

Аннотация. В статье на примере анализа романа «Портрет Дориана Грея» О. Уайльда определена и охарактеризована семантика и структура поля цвета в художественной картине мира автора. Установлено, что лексико-семантическое поле цвета занимает одно из главных мест в словаре писателя и состоит из девяти микрополей (*red, yellow, blue, violet, green, brown, white, black, grey*), что соответствует языковой картине мира. Автор, используя языковые значения и отношения слов с цветной семантикой, переосмысливает их (в соответствии с культурно-историческим и индивидуально-авторским восприятием цвета), создает собственную художественную картину мира.

Ключевые слова: поле цвета, цветообозначения, языковая картина мира, художественная картина мира, Оскар Уайльд, роман «Портрет Дориана Грея».

Kovalenko A. Structural and semantic features of the field of color in the artistic picture of the world of Oscar Wilde

Summary. Using the example of the analysis of the novel “The Portrait of Dorian Gray” by O. Wilde, the semantics and structure of the color field in the artistic picture of the world of the author are defined and characterized in this article. It was found that the lexico-semantic color field occupies one of the main places in the writer’s dictionary and consists of nine microfields (*red, yellow, blue, violet, green, brown, white, black, gray*), which corresponds to the language picture of the world.

The author, using linguistic meanings and relationships of words with color semantics, reinterprets them, in accordance with the cultural-historical and individual author’s perception of color, and creates his own artistic picture of the world.

Key words: color field, color terms, language picture of the world, artistic picture of the world, Oscar Wilde, the novel “Portrait of Dorian Gray”.